

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI és SZÉPIRODALMI KÖZLÖNY.

Megjelen hetenkint 3-szor: hétfőn s szombaton este és csütörtökön délelőtt. Kéziratok nem adtnak vissza.	Előfizethetni a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, szt.-István-tér 1.	Felelős szerkesztő: BONITZ FERENC. Kiadótulajdonos: MILLER JÓZSEF.	Előfizetési ár: Egész évre . . . 6 ft — kr. Félévre . . . 3 ft — kr. Negyedévre . . . 1 ft 50 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 32 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr. Nyitlittér sorankint 50 kr. Többszöri hirdetésekül engedmény
---	--	---	--	--

A millennium Sz.-Fejérvárott.

(*) Magyarország egy történelmi fordulópont előtt áll. Ezeréves epocha vonul el feje fölött. Ezerév nemcsak a történelem lapjain hagy maradandó nyomokat, hanem a népek és a világegyetem földrajzi viszonyait is átalakítja. Annál kiemelendőbb momentum tehát egy nemzet életében és méltó okot szolgáltathat arra, hogy magára vonja az emberiség figyelmét.

A magyar nemzet eme történelmi mozzanat megünneplésére készül, és nagyon helyesen az által akarja ezer éves fennállásának emlékéit megülni, hogy a művelt világ elé állítja a lefolyt korszak multját és jelenét.

A magyar kormány az ünnepély keretébe vonta a magyar közművelődés minden eszközét, ami által a nemzet méltóképen reprezentálhatja állami létét, önnálló fejlődését. Megmozdul az ország szívtől kezdve minden vidéki város, hogy részt követeljen magának a dicsőségből. Székesfejérvár, az ősi koronázó város is le akarja tenni áldozatát a nemzet geniuszának oltárára. Nagy áldozat lesz ez, méltó a város ősi dicsőségéhez. Mert azon fényes ünnepély keretéből nem szabad hiányoznia az ezredév azon legfontosabb politikai mozzanatának, mely a magyar nemzetnek állami létet és szervezetet adott. És ezen kimagasló politikai esemény emléke Székesfejérvár város nevéhez fűződik, hol Sz.-István, az apostoli magyar király a *legelső országgyűlést tartotta.*

Árpád elfoglalta e hont, Sz.-István megalapította a keresztény magyar államot. Ezen tényt megerősíteni és a milleniumi ünnepély sarkalatos eseményei közé felvenni Székesfejérvár város kötelessége.

A város közönsége dr. Major Ferenc főorvos indítványára már foglalkozott ez ügyvel és akkor a tanács javaslata értelmében dr. Steiner Fülöp me-

gyéspüspök kéretett fel, hogy ezen eszme méltó kifejezéséhez alkalmas módot keressen és a terv kiviteléhez megfelelő eszközökről gondoskodjék.

A megyés püspök a lefolyt idő alatt komoly megfontolás alá vette a város közönségének ohaját és nemcsak a nemzet ezredéves multjának megfelelő tervet készített, hanem ezen terv kiviteléhez sikerült az ő apostoli lelkületének a legszelebb és legmagasabb körökben is érdeklődést és biztositókat szerezni.

A mai városi közgyűlés foglalkozik a püspök ezen átiratával, melyben a közgyűlés hozzá intézett felhívására válaszol. A mai közgyűlés tehát nevezetes momentum a millenium-ünnepély keretében is, mert onnan oly akció indul meg, mely országszerte hivatva van lelkesedést és örömet kelteni. A mi pedig különösen e város közönségét érinti, az dr. Major Ferenc főorvos ur indítványa, melyben az országos mozgalommal kapcsolatban Székesfejérvár saját érdekeit is előkivánja mozditani, midőn erre kiváló alkalmul kínálkozik az ezredéves ünnepély.

Dr. Steiner Fülöp püspök átirata a következő:

Nagyságos
Havranek József úrnak
kir. tan. Székesfejérvár szab. kir. város polgármesterének
Székesfejérvár.

Már püspöki szöveg elfoglalásakor a legelénkebb óhaj lelkesítő azon törekvéssel, hogy *Szent István* honalkotó első apostoli királyunk áldásteli emléke egy székvárosunkban, mint egyházmegyében minél élénkebben éljen a gondjainra bízott hívek lelkében s a leghőbb tisztelet nemzetünk nagy apostola iránt, miről nagyobb buzgalomban nyilvánuljon széles egyházmegyében s áradjon ki Szent István örökségére, az egész drága honra.

E lelkesült óhajommal s törekvéssel egyesült azon legbensőbb óhajom, bár jelenléte ősi városunkban dicső multunk e kiváló színhelyén a nagy királyhoz méltó emlék Szent István népének égi s földi üdvét biztositó áldásait. S midőn a magyar nemzet e haza ezeréves fennállását a legforróbb honszeretettel megülni készült, e leghőbb óhajom hatványozó törekvésem, hogy Szent István városa, a honnan kiáradtak a honalkotó nagy apostol áldásai széles e hazára s a melynek földjébe tétettet le szent

porhüvelyé, a nagy nemzeti ünneplésben nagy multjához méltó helyet foglaljon el.

E törekvésben kiváló örömet s biztatást nyújtott Nagyságodnak 1892. február 29-én 56 sz. a. a nemes város közönségének nevében hozzám intézett nagybecsű levele, a mely, míg egyrészt újra tanúsítja ez ősi város és hatóságának legbensőbb tiszteletét Első Apostoli Szent Királyunk iránt s újra tanúsítja legnemesebb hazaszeretetét s kegyeletét ősi városunk dicső multja iránt, más részt a legbensőbb hálára kötelez, úgy a nagybecsű bizalom folytán, a mely ama sorokban személyem iránt nyilvánul, mint ama hathatós támogatás miatt, a melyről a tok. városi törvényhatóság már előre oly megható szavakban biztosít.

Midőn tehát nagyságodnak s nagyságod szives közvetítésével a tok. városi törvényhatóságunk tiszteletteljes, leghálásabb köszönetemet fejezem ki az ama nagybecsű sorokban nyilvánított elhatározása felett, tiszteletteljesen értesitem Nagyságodat s a tok. városi törvényhatóságot, hogy a hozzám intézett nagybecsű megkeresésnek a legkészségesebb s leglelkcsültebb törekvéssel fogok megfelelni s hogy *immár teljesen megérett lelkemben egy nagyszabású terv, a mely Szent István honalkotó királyunknak s nagy alkotása ezeréves fennállásának emlékéit ősi városunkban az egész haza közreműködésével a lehető legméltóbban ünnepelje meg.*

E terv létesítéséhez immár az első intézkedéseket megtevém s a mint a terv kivitelének minden egyes részlete megállapítva leend, sietni fogok az egész tervet kiviteli módozataival együtt a tek. városi tanácscsal közölni s szives közreműködését és támogatását kikérni.

A tekintetes városi törvényhatóságra Istennek bőséges szent áldását esdve s tiszteletteljes, legbensőbb hálámattal megújítva kiváló tisztelettel meg vagyok

Nagyságodnak
alázatos szolgálója.
Székesfejérvár 1894. aug. 28.

Dr. Steiner Fülöp
püspök.

Dr. Major Ferenc indítványa így hangzik:

Tekintetes városi közgyűlés! Örömtelt szívvel értesül a város közönsége Ó méltóságának szerettét főpásztorunknak jelentéséből Szt.-István első nagy királyunk emlékének megörökítését célzó ténykedésére vonatkozólag.

Midőn a felett szülővárosom iránt érzett lángoló szeretetem örömben uszik, nem mulaszthatom el az alkalmat, hogy felhívjam a tekintetes törvényhatóság figyelmét azon szükséges intézkedések megtételére, melyek az említett nagy mozgalom — belső ténykedéstől eltekintve — kell, hogy megoldva legyenek, ha városunk az ezredéves ünneplés alkalmával, dicső multjának megfelelőleg

őhajta üdvözölni majdan az ezredév felkelő napját; mert kell hogy Székesfehérvár szab. kir. város az ezredév ünnepélyből kivogya részét és ehhez képest a szükséges előkészületeket is már jó eleve megtögye, nár azért is, mivel erre történelmi multja folytán is utalva van. Már több törvényhatóság működik szerényen a nagy nemzeti ünnep méltó megünneplésére. Ezt tudva, annál kevésbbé maradhat vissza városunk, melyet a történelom lapjain nagyogó betűkkel feljegyzett multjánál fogva megillet az első hely: miért is hiszem, hogy a szab. kir. koronázó és város lelkes és nemes közönsége nem riad vissza azon áldozatoktól, melyeket meghoznia kell, hogy történelmi multjánál fogva a nagy nemzeti ünnepélyen minden előkészület megtöve, magát méltóan képviselje.

Eppen ezen fentebb jelzett indokokból indítványomat a következőkben van szerencsém előterjeszteni:

Intézkedjék eleve a törvényhatóság s az ezredévnek városunkban végbe menő megünneplése tekintetéből *határozza el: a város történetének megirtását;*

az új városház kérdésének gyors lebonyolítását, mint halaszt-hatatlan követelményeket, hogy az ezredév városunkban méltó módon és helyen folyhassék le;

végül az új városház diszterme számára *készíttesse el forrón szeretett apostoli királyunk és felséges urunk, valamint felséges király-nénk életnagyságu archépt.*

A népoktatás megállamosítása.

Elhangzott Debrecenben a magyarországi tanítók országos bizottsága által összehozott gyűlésen azon már nem új kívánság, hogy az összes népoktatási intézetek megállamosítandók.

Valjon meggondolták-e az ott gyűlé-

sző, s a gyűlésen bár csak „benevolus auditoraként jelenlevő tanfőriak azt, hogy: 1) mit akarnak, 2) miért akarják és 3) mikor akarják? — Kérdésbe jönne még és pedig mindenekelőtt az is, hogy kik akarják?!

Mit is akarnak tehát a Debrecenben gyűlésezett tanfőriak? Egy, majd ezer év alatt alkotott hatalmas épületet, mely megtanult az idők romboló viharaival dacolni, megállta helyét jó és balszerencse közt, szembenézett a sokat hányatott ország nyugoti és keleti ellenségeivel és annyi hányatás után ma is áll, nevel a nemzetnek munkás tagokat, adófizető polgárokat: — ezt a hatalmas épületet akarják aláásni és a mai kipróbálatlan viszonyok között homokra akarnak építeni egy tetszetős fillagóriát, mely szép ugyan a szemnek, mert káprázató színompáival csillog, nézöt, bámulatba ejti a felületes szemlélőt, de alapjában nagy veszedelmet rejt.

Mi magyarok már sok jöt ültettünk át a nyugoti népek intézményeiből a századok hossza során át, de velük sok rossz is jött. Az utóbbi időben meg éppen keleti származásu heves vérünk odáig ragad bennünket, hogy túl akarunk rajtuk tenni csupa hiúságból.

A vallás iránti közömbösség nyugatról importáltatott hazánkba az utánzött intézményekkel, melyek közül elég sok a mi viszonyaink között ugy sem vált be. Mi szükség késsz bennünket, hogy egy ugrással megelőzzük őket? Miért korlátozni a szülők szabadságát, melyot a természet örök törvénye szerint Istentől örökölték, hogy gyermekeik nevelése fölött szabadon intézkedhessenek, s a gyermekneveléssel foglalkozó erőket vallásos szellemben képeztessek? Miért mindezeket egy ugrással más mederbe terelni? Miért kellene a leendő államalkotó polgároknak jelenöt és jövőjét, tehát egész életét a nemzetnek, egy az újabb időben az egyeduralom helyébe lépett, csupán képzett, az idők viharai által még nem edzett hatalomnak az ugynevezett állami omnipotenciának alárendelni? Micsoda garanciát nyujt ez a hatalom a kezére bizott polgárok boldogságának biztosítására? A polgárok bol-

dogsága a megelégedettség, ez pedig a szívben gyökerezik.

Mit akarnak tehát egyebet a Debrecenben gyűlésezett tanítók, midön az összes népoktatási intézetek államosítását kívánják?

Napirenden vannak, a hírlapok utján eléggé ismerjük, a panaszok a nemzeti-ségi izgatások ellen, melyeknek a főfészket állítólag az iskola és paplak. Köztudomásu dolog, hogy ezek a fészkelődések leginkább az ország keleti és északi megyeiben otthonosak, amott a görögkeleti románok, emitt pedig az evangélikus tótok és a ruthenek között. De ez még mind nem elég ok arra, hogy az összes magyarországi népoktatási intézeteket államosítsák. Ismerjük a kormányának a nemzeti-ségi kérdésben elfoglalt helytelen álláspontját, tudjuk továbbá azt is, hogy a fészkelődő vallásfelekezetek és nemzeti-ségek — tisztelet a köztük nagy számmal található kivételeknek — a hazafias érzésü katolikusokkal szemben majdnem elenyésző kisebbségben vannak. Statisztikai adatok bizonyítják, hogy ezen fészkelődők fizetik legnyomoruságosabban népnevelőiket és tartják türetlen állapotban iskoláikat; — és tudjuk végre azt is, hogy a katolikusoknak népoktatási intézetei és középiskolái, mint szintén az azokban alkalmazott tanerők sok helyen még a legkényesebb igényeknek is megfelelő körülmények között vannak. Mindezeket tudva, sehog sem találjuk el az indító okokat, a melyek arra késztették a Debrecenben egyesült pár száz tanfőriut, hogy hazánkban húszezernél több néptanítója nevében az összes népoktatási intézetek államosítása mellett nyilatkozzanak s az ez iránti kérvényezést szorgalmazzák.

A centralizáció előhírnökei a kormány-nak — önszántukból vagy megrendelésből — szócsöve akartak lenni talán? Vagy a szerintük elnyomott kollégáiknak, a felekezeti tanítóknak akarnak az által jó szolgálatot tenni, hogy a kormányának 300 forint minimumos áldásában segítsék részesülhetni?

Bár mi volt tettüknek indító oka, meg lehetnek győződve a Debrecenben gyűlésezett tanítók, hogy a katolikus tanítótság legnagyobb része, sőt a reformátusok közü

TÁRCA.

Munkácsy Mihály párisi műterme.

A „Fejérmegyei Napló“ számára

Irtá: HEVESSY FERENCZ.

Hatalmas tornyokkal ékeskedik Páris legzebb negyedében az Avenue-Villiers nevű utca 53. számú háza, melynek harmadik emeletén van berendezve hazánk fia: Munkácsy Mihály világhírű festőművész új műterme, mely egyuttal a világ legzebb műtermei egyike.

Bámulatra ragadja minden vendéget az aranyozott szobrok sokasága, a fényes lépcsők és drága szőnyegekkel bevont emeleti kanyarulatok, valamint az ott elhelyezett déli növények egész gyűjteménye. Pazar fényt áraszt el a minden egyes emeleten elhelyezett villanygömb, mely viszont ezer meg ezer színben bocsátja vakító fényét az aranyozott szobrok, virágok és tükrök közé.

Ezen valóban fejedelmi pompával és fényvel berendezett lépcsőkön jutunk a még sokkal több és finomabb izléssel berendezett új műterembe, melynek óriási plafondja nyolc aranyozott oszlopon nyugszik, s melyek szintén a legváltozatosabb déli növények által vannak környezve. A berendezés magában véve is teljes művészi izlésre vall. E nagyszerű terem, melynek közepén egy 60 gyertyafényt elárasztó villamos lámpa függ, az egész termet igen szépen világítja be. A terem közepén — a főbejárattal szemben — impozáns látványt nyujtanak a belépőnek az ott aranykeretekbe foglalt remek kivitellű festmények. Így többek közt ott látható: „Krisztus a keresztfán“ — Grévy volt köztársasági elnök, — Munkácsy Mi-

hály neje, — Mac-Mahon, — Rothschild Gusztáv, báró — stb., valamint a még befejezetlen „Madonna“ kép.

Minden egyes kép kiváló értékű, kép már több rendbeli műkiállításon a legmagasabb éremmel lett kitüntetve. A „Madonna“ kép különben, melyet Munkácsy már Európá nagyob városainak kiállításaiiban is közszemlére állított, s a mely Amerikában is feltűnést keltett, — szép ajánlatokkal dicsekedhetik amennyiben e remekműért már 80,000 forintot is ígérték.

A fent említett képek mellett még több remekmű látható, így többek közt néhai Rudolf trónörökösünk, Boulanger tábornok, Hugó Viktor és az erdei árvaléány című sikerült képei.

A műterem kínai szőnyeggel van bevonva, míg a világot a terem üvegfalozata szolgálta. A belső berendezés körülbelül 95,000 forintjába került művésznöknek.

Hogy mily hírnévre és keresetre tett szert Munkácsy Mihály Párisban, sőt egész Európában, annak leírására e lapok hasábjai tért alig engednek. De legjobban illusztrálják vas szorgalmát, fényes tehetségét és páratlan műizlését maguk a párisi lapok, melyek hazánkfiát Munkácsy Mihályt a jelenkor legnagyobb festőművészeinek hirdetik. Három év előtt a párisi és lyoni képzőművészeti akadémia tiszteletbeli tagjául is megválasztotta.

Munkácsy Mihály jelenleg kolpachi nyaralójában dolgozik egy nagyobb kompozíciót, mely zajos munkágyülést ábrázol. A képen egy strike előkészületeit látjuk, szónokló, egymást izgató vagy kapacitáló munkások élénk csoportjaival. E kép

Munkácsy karakterizáló és felülmulthatatlan tehetségét ragyogtatja.

A mily finom izlés, pompa és lesinnal van a műterme berendezve, ép oly buzgó és szorgalmas odaadással esing a magyar nyelv annak irodalma és művészete iránt. Evenkint 8—10 magyar festő növendék állandóan palotájában lakik, töle nyernek tanácsot s az ő vezetése és felügyelete mellett képesik ki magukat, hogy annak idején a Magyar hazának jó hírnevet és hasznos szolgálatakat biztosíthassanak.

Elnöke számos év óta a párisi magyar egyeletnek s ép Munkácsynak köszönhető az is, hogy a párisi magyarok egylete jelenleg a legrendezettebb, leggazdagabb és leglátogatottabb a külföldi egyesületek között.

Munkácsy Mihály a Párisban tartózkodó magyarokat minden kedden, neje pedig minden csütörtökön fogadja.

De a mily híres a festőművészet terén, ép oly nyájas is, sőt mondhatni, hogy leereszkedésig barátságos mindenki iránt, különösen a magyarokkal szemben. Soha szükköltődő lakását üresen el nem hagyja, és o nemes és emberbaráti kötelességében léptenyomon támogatja a jótékonyág gyakorlásában ismert neje, a született francia grófné, ki már nyelvünket is meglehetősen jól bírja.

Munkácsy Mihály neje társaságában 4 hetet töltött a tavasszal Magyarországon. Utja ugy a fő-, valamint ama városokban, melyekben megfordult, valóságos diadal ut volt. A képviselőházban, a főrendiházban, színházakban, sőt a vidéken is valódi fejedelmi pompával és kitüntető lelkeséssel fogadtattott.

Meg is érdemeli!

Mert Munkácsy Mihály nemcsak festőművész, hanem testestől-lelkestől magyar is.

is igen-igen sokan, legközelebb sem kívánják az államosítás áldásában részesülni. Gazdát cserélni csak az esetben vágyunk, ha valaki profetikus ihlettséggel előre tudna biztosítani arról, hogy a csere első sorban nemzetünknek és csak ez után nekünk valami hasznunkra lenne. Erre pedig sem a kezünkre bízott leendő polgároknak, sem nekünk tanítóknak, — nemcsak az államosítást trombitáló pár száz kartársunk, de maga a centralizáló kormány sem nyújt elég biztosítékot.

A „l'état c' est moi“ elve még eddig nem sok üdvöst hozott, ezután se sokat fog produkálni. Ott van a szolgálati pragmatika, az egységes tanterv, stb. keresztülvitele; elég anyag arra, hogy akár évekig rágódhatunk rajta, míg valami lesz belőle. Pedig kellene lenni államosítás nélkül is, ha komolyan akarnók, ha erőnknek holmi hiúság-szülte ideálok után való futkosásban szót nem forgásolnók.

Aztán támad az a fogas kérdés is: időszerű-e az államosításról most beszélni, tehát újból a hitfelekezetek közé dobni a vizsaly úszkát, midőn a legutóbb keresztül érszakolt törvény még szentesítve nincs, sőt kérdés, hogy lesz-e?

Nagy rázkódáson ment keresztül a társadalom a lefolyt országgyűlési viták ideje alatt, pedig csak az egyes hitfelekezetek, különösen a katolikus egyház tekintélye állított szembe az állam mindenhatóságával; de mennyivel nagyobb, mélyrehatóbb következményeiben kiszámíthatatlanabb lenne a rázkódás, midőn az erkölcsi fölénnyel az anyagiakra is rá akarná tenni szentségtelen kezeit az államhatalom! Minő elkéredett lenne a harc, minő mély a gyűlölet, midőn egy alig valamit tapasztalt ifjoneg ezeréves, dűskoronájú, áldástozó, érdemekben megnőtt, még mindig életerős fa gyökereire mérné fejszeapánsait!

A mai korban legeltortjedőbb büne a hálátlanság. Még idegenek közt is megrójuk ezt; mennyivel inkább a szülők és nevelők iránt. Ne legyen a Debrecenben elhangzott szó az életerős fa gyökerén rágódó undok főreg, eresszük el a fülünk mellett, színtén mondva: „Bocsáss meg nekik Uram, mert nem tudják mit csinálnak.“

HÁZY FERENC,
tanító.

BELFÖLD

Tárcacserék a miniszteriumban Ha hitelt lehet adni az egyre határozottabb alakban fellépő híreknek, az ősz folyamán nagy mérvű tárcacserék lesznek a kormányban. Hieronymi átvonná a kereskedelmi, Lukács pedig a pénzügyi tárcát, míg Reiszig államtitkár belügyminiszterre léptető elő Wekerle. Ez mind szép. De hát mióta lettek a magyar miniszterium tárcái közönséges csere-bere tárgyává, és mióta intézkedhetik a miniszterelnök az egyes tárcák betöltésére vonatkozólag a király tudta és beleegyezése nélkül? Már onnyire vitte a liberális Wekerle kalmárszelleme?

Községi jegyzők gyűlése. A községi jegyzők országos egyesülete vasárnap tartotta meg f. évi közgyűlését Budapesten, Kuncze Imre elnöklété alatt. A közgyűlés első dolga az volt, hogy Hieronymi belügyminisztert tiszleleti taggá választotta. Az elnök évi jelentése a jegyzőket igen közletről érintő közigazgatási reform kérdését csak mellékesen tárgyalja, bár itt-ott azt sejteti, hogy a jegyzők ezzel a reformmal épen nincsenek megelégedve. Szegedy Albert épen vette tudomásul a jelentést, épen azért, mert nem tartalmaz e kérdésre nézve irányadó programot. Ezután a napirendet tárgyalta a közgyűlés s a községi közigazgatás, a jegyzők fizetése nyugdíjgyűgy tárgyában a miniszterhez intézendő emlékiratot levette a napirendről, mert a községi törvény javaslat tervezete most készül a miniszteriumban.

A községek rendezéséről szóló törvényjavaslat benyújtásához hír szerint a belügyminiszter a királytól Ischleben megkapta az előzetes jóváhagyást. A javaslatot a II-k értesülése szerint Heltay Ferenc, a Vasúti és Közlekedés Közlöny szerkesztője készítette, a ki a közigazgatási téren fejlett ki munkásságot s a közigazgatással mint fővárosi bizottsági tag foglalkozott.

KÜLFÖLD.

Németország. A német katolikusok 41-ik nagygyűlése vasárnap nyílt meg Kölnben 4000-nél több részvevő jelenlétében. Az ismerkedési estélyen vagy 4000 ember vett részt. Köln városa a nagygyűlés tiszteletére ünnepi díszítést öltött. Az első zárt ülés hétfőn volt Custodis elnöklété alatt, ki lelkes taps és tetszés közepette azon óhajának adott kifejezést, hogy az 50-ik nagygyűlés is Kölnben tartassék meg. Ezután felolvasták XIII. Leó pápának a nagygyűlés helyi bizottságához intézett levelét, melyben apostoli áldását küldi a nagygyűlésnek. Erre a nagygyűlés Orterer t, a bajor centrum párt tagját választotta elnökévé. A többi tisztviselő megválasztása után megalakult az egyes albizottságok is. A római kérdés bizottsága tegnapelőtt elhatározta, hogy a lüttichi nemzetközi értekezlet határozatával egybehangzásban újból óvást emel a pápa világi uralmának megszüntetése ellen. A nagygyűlés tegnap véget ért. Elfogadott határozati javaslatai közül megemlítendő még az is, mely a jezsuitáknak Németországba való teljes visszabocsátását követeli.

Anglia. Vasárnap délután óriási népgyűlést tartottak a felsőház eltörlése ellen. Tizenegy tribünről mennydörögve követelték a szónokok, szalóltassék fel a kormány, hogy tegyen haláldektalanul lépéseket a felsőház eltörlése iránt.

A koreai háború. Shanghaiból jelentik aug. 27-iki kelettel: Ljuan-t, az 1884-ki koreai felkelés olynomóját, a Kórea területén levő összes kínai csapatok fővezérévé nevezték ki. Az új vezér rögtön a haretőro indult. A japánok az új hadvezér ki nevezéséből azt következtetik, hogy a legújabb kínai győzelmekről történt híresztelések teljesen hamisak. Csemulpóban újabban 6000 japán katona kötött ki.

TÁVIRATOK.

Szülőgyi beszámolója

Budapest, aug. 30. (Saját tudósítónktól.) Szülőgyi Dezső igazságminiszter Pozsonyban tervezett beszámoló beszédjét egyelőre elhalasztotta.

A kölni kath. nagygyűlés.

Köln, aug. 30. (Ered. táv.) A német katolikusok nagygyűlése tegnap tartotta utolsó gyűlését óriási részvét mellett, melyben elhatározták, hogy a jövő évben ismét Kölnben fogják megtartani a nagygyűlést. A nagygyűlés egyben lelkes elismerését fejezte ki a magyar katolikusok vezérterfija Zichy Nándor gróf iránt.

A mohácsi vész évfordulója.

Mohács, aug. 30 (Ered. táv.) A szerencsétlen mohácsi vész 368-ik évfordulóját tegnap a szokásos kegyelettel ülték meg. A gyászmise alkalmával Kozáry pécsi hit-tanár megható szentbeszédet mondott, melyben a nagy számmal jelen volt németeket, szerbeket és horvátokat gyűjtő szavakban felszólította, hogy rendületlenül hű fiai legyenek Magyarországnak, mindnyájunk közös hazájának. — A múlt éjjel itt irtózatos tűz 60 szalmakazalt hamvasztott el.

Konferencia a Vatikánban.

Róma, aug. 29. (Ered. táv.) XIII. Leó hír szerint konferenciára hittá össze

a gör. kel. egyesült patriarchákat és érsekeket kikkel azon módozatok fog tanácskozni, melyek mellett a gör. nem egyesült egyházak a kath. egyházzal egyesülhetnek s a pápa egyházi fenhatóságot elismerhetnök. Allítólag a pápa megengedné, hogy a keletiek dogmáikat és szertartásait tovább is fenntarthassák. (?)

A párisi gróf beteg.

Páris, aug. 30. A monarchista lapok jelentik, hogy a párisi gróf megbetegedett s hogy állapota igen aggasztó.

A kínaiak győzelme.

London, aug. 30. A „Times“-nek jelentik Schanghaiból togoapelótti kelettel: Az 5000-nyi koreai sereggel egyesült kínaiak a japánokat hosszú küzdelem után Kai-Songig szorították. A japánok nagy veszteségeket szenvedtek. Ezzel szemben a Reuter ügynökségnek ugyancsak Schanghaiból jelentik, hogy hiteles hírek a háborúról teljesen hiányoznak.

Városi és vidéki hírek.

Lapunk mai számához postaltalványokat mellékelünk, melyen a hátralékok beküldését és az előzetesek megújítását kérjük.

József főherceg gyengélkedik.

József főherceg, mint halljuk, néhány nap óta gyengélkedik s orvosa ronderletére a szobát kell őriznie.

Margit főhercegnő Alesuthon.

Thurn-Taxis Albert herceg és neje, Margit hercegnő tegnap délben a gyorsvonattal Ischleblől Bécsen át Bieskőre érkeztek a honnan az őket már váró udvari fogaton azonnal Alesuthra hajtottak. Alesuth határánál a község jegyzője és nagyszámú nép nagy lelkesedéssel fogadta a hercegi párt, a kastély udvarán pedig a főhercegi család és az uradalmi tisztikar üdvözölték a vendégeket.

Egyházmegyei hírek. Dr. Steiner Fülöp IX. számú körlevele ajánlja a nemzetközi tudósok szövetkezetét, melynek gyűlése szep. 4-7-ig fog Brüsszelben megtartani. Aztán közli a vallási- és közoktatás-ügyi miniszter rendeletét, melynek értelmében a lelkesek által ellátott tanítói állomások okleveles tanítókkal töltendők be. Azután a magyarországi latin és görög szert. róm. kath. tanítók segélyalapjának és a létesítendő országos kath. tanítói árvaház számadásai következnek az 1893-ik évről. Amannak 76287 frt 16 kr. alaptőkéje van, emezé pedig 10922 frt 70 kr. a biblia fordítások jutalmazására alapított Lackerbacher féle díjra pályázat hirdettetik. A verseny Bécsben f. é. november 26-án Budapesten és Prágában pedig november 28-án fog megtartani. A gánthies p m á z i plé b á n i á k r a o k t ó b e r h ó 1 0 - i g p á l y á z a t h i r d e t t e t i k.

Személyi hír. Br. Fiáth Miklós főispán ma délelőtt Auszóból városunkba érkezett, hogy a városi közgyűlésen elnököljön.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Könye Nándort, a székesfehérvári kereskedelmi akadémia volt tanárát a beregszászi állami főreáliskola rendes tanárává nevezte ki.

— **Elsmerő oklevél.** A martonvásári gazdasági kiállítás ölnöksége kellemes meglepetésben részesítette lapunk szerkesztőségét. Ugyanis a kiállított tárgyak ismeretéseért **elsmerő oklevéllel** tüntette ki szerkesztőségünket. A kitünő figyelem mindenestire méltó jutalom a kiállítás ismertetése körül kifejtett buzgalomért.

— **Eljegyzés.** Ifj. Helfler Pál, Cziráky Antal gróf lovasberényi uradalmának ispánja vasárnap délután eljegyezte **Matisz Vilma** kisasszonyt Börgödön.

— **Uj szobrok.** Török-Bálinton, mint nekünk onnan írják, Zimándy Ignác plebánus a község különböző utcáin három szobrot és egy kőtalpalatú vaskeresztet állított fel, melyek felszentelése augusztus 20-ikán, Szent-István király ünnepén ment végbe. A szobrok Krisztust, Szűz Máriát, és Szent-István királyt ábrázolják, művészi kivitelüknél fogva páratlanul állanak egyházmegyéinkben és nemesak díszre szolgálnak a községnek, hanem újabb bizonyítékai Zimándy plebánus fenkölt érzületének és áldozatkészségének.

— **A hadgyakorlatok és a vasárnapi munkaszünet.** A vármegye területén végbe menendő nagy hadgyakorlatok alkalmából a kereskedelmi miniszter megengedte, hogy szeptember hó 2-án, 9-én, 16-án és 23-án (vasárnapokon) a hadgyakorlatokon résztvevő hadtestek részére mindennemű élelmészeti cikkeket és hadi szerek az illető szállítási vállalatok által a vármegye egész területén; az említett napokon egész napon át szállíthassanak.

— **Beiratások a süketnémák iskolájában.** A székesfejvári süketnéma iskolában az 1894—95-iki tanévre való beiratások szeptember 1-től 5-ig lesznek a dinnye-utca 15. sz. házában.

— **A ciszt. Rend székesfejvári kath. főgimnáziumban** az 1894/5. tanévre a felvételi, javító és pótló vizsgálatok augusztus hó 31. fognak megtartani; a tanulók felvétele pedig és beírása szeptember hó 1., 3. és 4. napjain a délelőtti órákban eszközöltetik. A felvételi, javító, pótló, valamint a magán vizsgálatokra augusztus 31-én d. e. 8 óraker kell a főgimnázium igazgatójánál jelentkezni. Székesfejvár, 1894. aug. 28. Pallér Kelemen, a főgimnázium igazgatója.

— **Gyujtogatógyermekek.** Kálózról írja nekünk levelezőnk, hogy ott a játszó gyermekek meggyújtották a H. Pál István szérüskertjében levő kazalok egyikét, minek következtében négy kazal és a ház padlása a gazdának idei termésével együtt teljesen leégett. Csak a kálózi szakképzett és jól begyakorolt önkéntes tűzoltók gyors megjelenésének köszönhető, hogy nagyobb baj nem történt. A vész híre megjelentek a lángi tűzoltók is és derekasan segédkeztek nyújtották az oltás munkájában.

— **Törvényszéki végtárgyalások.** A székesfejvári kir. törvényszéknel szeptember havában a következő bűnügyekben lesznek végtárgyalásnak: Szeptember 4-én Hoffmann Ferenc és társa ellen hatóság elleni erőszak büntette miatt; szept. 11-én Kuglics József és társai ellen tisztisértés büntette miatt; szept. 15-én Györök József és társa ellen orgazdaság és Mécsáros János és társai ellen lopás büntette miatt; szept. 18-án Pócs Mihály ellen halált okozott súlyos testi sértés büntette miatt; szept. 22-én Gscheidt József ellen család büntette és Pulai János és társai ellen lopás büntette miatt; végül szept. 29-én Libényi Józsefné elleu rágalom vétsége, ifj. Kovács Mihály súlyos testi sértés büntette és Jehoda Mihály ellen súlyos testi sértés büntette miatt.

— **Adomány.** A következő sorok közzétételére kértünk fel: Wertheim Armin ur és neje Grünfeld Irma urnő házasságuk 25 éves

évfordulója emlékére a helybeli jótékony nőegylet pénzára javára 25 friot voltak szivesek ajándékozni. Mely nemes tettüket fogadják a szegények nevében legnagyobb köszönetemet. Székesfejvárott, 1894. aug. 29. Reé Istvánné pénztárnok.

— **Közgyűlés.** A székesfejvári kölcsönös népségélyző egylet szeptember 2-án délelőtt 9 óraker a városházában közgyűlést tart.

— **Egy gyermek elgázolása.** Ismét eggyel szaporodott azon szomorú esetek száma, a melyek óva figyelmeztetik a szülőket arra, hogy gyermekeikre jól vigyázzanak. Kedden este történt ugyanis, hogy Csér-Palkovits János Széchenyi-utcai lakosnak három éves gyermekét egy a sárkeresztúri vámsorompón behajtott kocsii elgázolta, s oly sulyosan megsebesítette, hogy a szerencsétlen gyermek már néhány óra múlva meghalt. A rendőrség és a kerületi orvos által nyomban eszközölt vizsgálat csakhamar kiderítette, hogy a kocsis, kinek kocsija a gyermek halálát okozta, Csépi István székesfejvári lakos, ki a kihallgatás folyamán azzal védekezett, hogy őt Almási Ferenc kocsisa a sorompónál elkerülni akarván, lova megbokrosodott. Mindenképen az en volt, hogy a lovat megfélekezze, de az a közben felkavart por miatt nem látta a gyermeket kocsija előtt s így történt a szerencsétlenség. Az esetet bejelentették a törvényszéknek, a gyermek holttestét pedig a városi kórházba szállították, a hol ma felboncolták.

— **Öngyilkos cseléd.** Nagy riadalmat okozott tegnap reggel a városház-köz környékén egy öngyilkossági kísérlet, melyet egy fiatal cselédleány követett el. Az eset röviden a következő. A városház-köz 1. sz. házában lakó Frelud Lajos koreskedő azzal vádolta cselédjét, a papkeszi illetőségű 20 éves Kásmari, hogy több dologban kárt okozott. Ezért kártérítést követelt a cselédtől, a ki ezt megfizetni nem tudván, föllemében tegnap reggel 7 és 8 óra között marolugot ivott. Mire a házbéli a kétségbeesett tettet észrevették, az már olyan életveszélyes belső sérüléseket szenvedett, hogy gyorsan a kórházba kellett szállítani.

* **Reveland József mázoló,** olváll szakmájába vágó mindennemű épület s butor-munkákat, lakását a bográz utca 2. sz. házába (Töltényiház) helyezte át.

* **(Déli vasut.)** Folyó évi szeptember hó 7-én Kisasszony ünnepe alkalmából Budapest déli vasutól a magyar vonal Siófoktól kezdődő déli vasuti állomásaira, valamint Fiume, Triest és Velence, nemkülönbben a bécs-triesterkarinthiai és tiroli vonal jelentékenyebb állomásaira a Budapest déli vasuti pályaudvarról este 9 óra 55 percker induló 207. számú személyvonatról rendkívül mérsékelt áru menettéri jegyek fognak kiadni. — A fentemlített állomásokra a közbeeső magyar- és horvát állomásokról is fognak ily mérsékelt menettéri jegyek kiadni. — Ezenkívül a magyar vonal állomásairól igen mérsékelt áru menettéri jegyek lesznek Budapest és Bécs déli vasutra kiszolgáltatva. — Ezen menettéri jegyek 14 napig érvényesek és visszajövetkor az utazás kétszer tetszés szerinti állomásokon félbeszakítható. — A budapestről szóló jegyek naponta válthatók a déli vasut városi irodájában (V. Nádor-utca 16. a m, kir. államvasutat városi menetjegyi irodájában (Hungária szálloda) és az indulás előtt az állomás személypénztárainál. — Az utazásra vonatkozó adatok, valamint a jegyek ára a már kifüggesztett falgagazdokból vehetők ki, ezenkívül minden állomáson díjmentesen kapható a f. évben rendezendő kéjutazások jegyzéke.

Különlék.

— **Személyi hírek.** Károly Lajos főherceg szept. 1-én Budapestre érkezik.

a hol megnyitja a demografiai kongresszust.

— Vaszary hercegrímást, mint Rómából jelentik, a jövő hét elején oda várják, — Pálffy Móric gróf ma több heti tartózkodás után Norderneyből az alsó-ausztriai Payerbachba érkezett.

— **Katholikus kör Tolnán.** Mint a „P. K.” írja, Tolnán f. hó 20-án, Szt. István dicső királyunk ünnepén, katolikus olvasókör alakult meg, melynek már közel 200 tagja van. A „Pécsi kath. kör” szabályzatának alapján kidolgozott alapszabály-tervezetet megerősítés végett fölterjesztették már a belügyminisztériumbhoz. A megalakított kath. olvasókör iránt általános érdeklődés nyilvánul Tolnán, úgy hogy a megnyitási ünnepélyt több száz taggal fogják megülni.

— **A Benedekrend nagy káptalanja.** Pannonhalmára Főjér Ipoly szent. benedekrendi főapát meghívására aug. 21-én körülbelül 75 bencés gyűlt egybe az ország minden részéből, hogy a rend kulturális feladatairól tanácskozzanak. Aug. 22-én istentisztelet után Főjér Ipoly főapát székbeszédével nyitotta meg a tanácskozást. Tíz évre pillantott vissza és meghatározta azokat az irányelveket, melyek a mai kor követelményei szerint az ezredéves magyar tanítórind elé joggal tűzhetők. Felosztotta a tanácskozás tárgyait egyházi és rendi, tanügyi és irodalmi, gazdasági és kormányzati ügyekre. Minden szakosztály számára az apátok közül egyet-egyet elnökül nevezett ki és kiszabta a tanácskozás ügymenetét. Indítványára a pápához, a királyhoz és hercegrímáshoz hódolati sürgönyöket menesztettek. A káptalani jegyzők és szavazatszedők választása után a főapátság, főkapátárságok s gimnáziumok és plébániák, valamint a járszágkormányzók képviselői gyánant szereplő dékánokat (rendi tanácsokat) választották meg. Ezután az egyes szakosztályok megalakultak és tárgyalás alá vették az expozét, melyet a főapát számukra szerkesztett az utolsó tíz év alatt elért sikerekről, a mutatkozó hiányokról és a jövő teendőiről. Az expozé a szakosztályoktól a nagykáptalan elé s innen a rend pléuma elé került. A kísértő jelentések gazdag társorából kiemeljük a következőket:

Az egyházi osztály foglalkozt az főapát amaz új kiváltásaival, hogy a zalavári és béla apátok felavatását a pápa órá ruházta. A tanügyi és irodalmi szakosztály örömmel vette tudomásul, hogy tíz év előtt csak 59 mig most már 79 okleveles tanár működik a rend gimnáziumaiban. A pannonhalmi tanárképző intézetet csak az esetre helyezt át a rend Budapestre, ha sikerül a fővárosban főgimnáziumot fölláítani. Ez utóbbi ügyben a tárgyalásokat folytatni fogják az új közoktatásügyi miniszterrel, ki minap a főapátnál Balatonfüreden a tett látogatása alkalmával az ügy fonalát újból felvette. A főapát ama sürgetéséhez a rend is hozzájárult, hogy a püspöki kar egy egységes hitantitási tervet dolgozzon ki a hazai középiskolák számára. — A gazdasági ügyosztály azt határozta, hogy Balatonfüredet a rend kész eladni, ha akad jó vevő; addig is tetemes befektetésekkel fejleszt a fürdőhelyet. A milleniumra a rend gimnáziumainak történetét fogja kiadni. Ezenkívül egy külön történeti bizottság alakult, élén Villányi Szaniszló apáttal a rend történetének feldolgozására és szerkesztésére. A pannonhalmi főapátság és a bakonybéli apátság történetét Villányi apát írja meg. A tihanyi apátságot Halibk Cyprán tihanyi apát, a zalaváriét Füssy Tamás zalavári perjel, a dömölki apátságot Récsesy Viktor levéltárnok fogja megírni. E nagyszabású történeti mű a pannonhalmi sz. Benedekrend ezredéves jubileumára fog elkészülni. A nagygyűrés a két új apát: Halibk és Villányi fölvatásának fényes és meghatározó ünnepe fejezte be a székesegyházban.

— **A nemzetközi egészségügyi és demografiai kongresszuson** mind az öt világrészből vagy 25 állam kormány képviselteti magát. Igen nagy a hatósági, egyetemi és egyesületi képviseleték száma. A kül-

földi szakfériak sorában számos világhírű névvel is találkozunk, a kik közül csak a párisi Brouardelt, a londoni egyetem részéről Collinst és Smith W. R. tanárt, a King's College küldöttjét, a római Cellit, Acland és Burdon-Saunderson oxfordi egyetemi tanárokat említjük. Francia és Németország küldte a legtöbb kormányképviselőt. Utánok mindjárt Ausztria van a legerősebben képviselve. A kongresszuson képviselt államok sorában van Japán, Venezuela, Argentína, Brazília, Ceylon, Chile, és Kelet-India (Baroda) is. — A bejelentett előadások száma, a melyeket az egészségügy és demográfia két fűcsoportjában, összesen 26 szakosztályban tartanak meg, majdnem 800, tehát átlag 100 előadás jut a kongresszus egy-egy napjára. Az előadások sorában szó lesz az egészségügy és a demográfia körébe vágó mindenféle képzeltetű tárgyról és minden elgondolható szempontból.

— **Apró hírek.** Zsidó alkimia felállítását határozta el a pécsi zsidó hitközség. — Meglopott múzeum. A nápolyi muzeumból, melyet pompeji-i régiségei tették híressé, Pope muzeumi titkár félmillió lírát érv régiségeket lopott. — Nagy család. Bécsben a híres Siegl-féle bőr- és cserkeszkeskedő megbukott. E bukás több pénzintézetnek összesen 303.000 frt. kárt okozott. — A zóna-tarifá behozatalát tervezik Franciaországban.

Irodalom és Művészet.

— **Veszprémi Jenő Érsekujvárott.** Érsekujvárott évek óta nem látogattak annyian a színházra, mint az idei nyáron. A közönség nagyon meg van elégedve Veszprémi Jenő székesfejérvári színházgató szintársulatával, a ki viszont nem kímél semmi áldozatot, csak hogy a közönség meglege érdeklődését társulata iránt fentartsa. Veszprémi társulata a jövő hónapban Nyírára lesz, a hol a felvidéki magyar köznevelődési egyesület ünnepén díszelőadást is tart.

— **A gazdasági munkás és a családügy rendezéséről.** Szűts Arthur, Fejérmegye főjegyzője e cím alatt tudvaleg felolvasást tartott Martonvásáron az ott rendezett kiállítás első napján, aug. 12-ikén. Szűts a nagy tetszéssel fogadott felolvasást egy 14 oldalra terjedő füzetben közzétette s ezzel elismerést érdemlő szolgálatot tett mindazoknak, kik az általa tárgyalt s napjainkban renkívül fontos kérdés iránt érdeklődnek.

Közgazdaság.

A talajerő fenntartása istálló- és műtrágyákkal.

Írta: ROVARA FRIGYES

Az emberi szellem a tudás minden terén feltartóztatlanul halad előre, a tudomány tanai, akadályok és kételyek hatalmának ellentállása által nem zavartatva, utat tör magának, hogy világosságot és áldást terjesszen mindentű.

A mezőgazdasági üzem is, mely inkább, mint bármi más, tudományos alapokon épült föl, az utolsó évtizedekben nem sejtett fellendülésnek indult és tényleg látjuk, hogy a tudomány hatalmával a sivar homok, a nedves tőzeg és terméketlen parlagok mekkora területeit hódította meg a kultúra! A hol azelőtt a bibic fészkelt és a vadruca költött, ott ma a Sack-éke szántja a barna barázdát, a hol a futó homok a szél szakmányát képezte, ott ma a legnemesebb szőlőtőkék zöldelnek, a hol a túske és a boróka tenyészett, ott ma a buza és roza dus aranykalásai rengenek.

A talaj jobb művelése, a megfelelő növényfajták kiválasztása és a trágyázás okszerűsége azon tényezők melyek ezen területek telkesítését lehetővé tették, de a mely tényezők a talaj mindennemű emelésénél s a legfőbb szerepet játszószék.

E soroknak célja a trágyázás kérdését kifejteni, a mi közben azonban minden szorosán vett tudományos fejtegetéstől tartózkodom, mert célom, hogy az érdekeltek nagy gazdaságosra a talajgyensúlytal, a talajerő fenntartásával megismertsem és egyúttal reámutassak azon állásokra és utakra, a melyek rendelkezésünkre állanak, hogy lehető nagy és lehetőleg tartósan nagy terméseredményeket érhesünk el.

A növény az állatokhoz hasonlólag élő lény, a mely lélegzik, táplálkozik és iszik. A növény a fenntartásához szükséges táplálóanyagokat legnagyobb részben az állásbelyeül szolgáló talajból nyeri, kisebb részben azonban a körleg kimeríthetlen tengeréből. Emez ellátja a növényt szénssal, hidrogénnel és oxigénnel, sőt vannak egyes növények az u. n. nitrogéngyűjtők, a melyeknek még nitrogént is nyújt a levegő, mert képesek nitrogénszükségletük egy részét a levegőből kivonni. Egyebekben azonban a növények úgy a nitrogén, valamint a kizárólag csak a talajból felvehető ásványi tápláló anyagokat illető szükségleteik kielégítésénél tisztán a talajban felhalmozva levő tápanyag készletekre vannak utalva. És épen a talajt alkotó ezen növényi tápláló anyagok mennyiségétől függ első sorban a talaj minősége. Ezeknek nagyobb vagy kisebb mennyisége szerint nevezik a talajt gazdagnak vagy szegénynek.

Azonban nem elegendő, hogy a talajban a lényeges tápláló anyagok egyszerűen meglegyenek, hanem szükséges, hogy azok a növények által felvehető és áthonosultató állapotban legyenek. Az oldhatatlan vagy jobban mondva fel nem oldott növényi tápláló anyagok azonban ezért még nem teljesen értéktelenek, mert azok bizonyos külső körülmények befolyása alatt oldhatók, tehát a növények által felvehetőkké válnak, tehát a termés előállítására csakis a feloldott állapotban levő táplálóanyagok bírnak fontossággal.

A kulturnövényeink által igényelt táplálóanyagok száma meglehetősen nagy, azonban e helyütt eltekintünk mindazoktól a melyek minden talajban nagy mennyiségben megvannak és a melyekből a növények testüknek felépítésére csak keveset használnak fel, a melyek tehát a gazdasági számítás keretéből bátran kihagyhatók; a legjelentékenyebb szerepet játssza azon kevés ásványi talajalkotó rész, melyek nem minden talajban vannak elegendő mennyiségben, a melyek nélkül azonban növények egyáltalában meg nem élhetnek. Ezek a növényi tápláló anyagok: a nitrogén (légeny), a foszfor, a káli és a mész. (Folyt. köv.)

— **A bécsi magvásár,** melyet hétfőn nyitott meg Wurmbrand gróf osztrák kereskedelmi miniszter, kudarcot vallott. Összesen csak 1552 látogatója volt s az üzletforgalma semmivel sem volt nagyobb mint egy közönséges hetivásáron. A kiviteli üzlet éppenséggel jelentéktelen volt, mert a külföldi látogatók száma a minimumra apadt. A vásáron megjelentek növénygyűjtekében kevesen voltak a külföldiek, magyar cég egyetlen egy sem fordult elő. Jelentőséget egyáltalán csak az kölcsönzött a magvásárnak, hogy ez alkalommal az összes gabonatermelő országok aratási tudósításait olvasták fel s közölték.

— **A fejérmegyei buza a budapesti gabonapiacra.** A budapesti gabonapiacra eladott aug. 27-én: 200 mm 81'5 k. 6'85 frt, 1850 mm. 80 k. 6'77 1/2 frt. 800 mm. 80 k. 6'72 1/2 frt, 400 mm. 70'3 k. 6'70 frt, 2200 mm. 79'5 k. 6'70 frt, 100 mm. 79 k. 6'67 1/2 frt. — Aug. 28-án 1000 mm. 81 k. 6'85 frt. 200 mm. 81 k. 6'70 frt.

— **Székesfejérvári piaci árak.** 1894. augusztus 29-én.
Gabona: buza 5'90—6'00; rozs 4'40, 4'50; árpa 5'80; zab 5'70—5'80; kukorica 5'60—5'70; bab 8'00—8'10 frt métermázsánként.

Hizott sertés: könnyű 28—30; nehéz 30—34 kr. klg. eleven súly szerint.
Borjú: könnyű 28—29; nehéz 32—36 kr. klg. eleven súly szerint.

Üzlethelyiség változás!

A cipőgyár
mődlingi

fiók-raktára értesíti a n. é. közönséget, hogy üzlethelyiségét

a „Magyar-Király“ átellenében
kigyó-utca 1. sz.

háza áthelyezte, hol úgy mint eddig mindenféle férfi-, női- és gyermekcipők legjobb minőségben, gyári áron kaphatók; a szabott ár minden egyes cipőtalpra bele van nyomva.

A további pártfogásért a n. é. közönséget kérve, maradok kiváló tisztelettel

A módlingi cipőgyár fiókraktár
üzletvezetősége.

Árjegyzék.

Férfi-cipők	2.90	3.30	3.50	4—6.50
Tisztcipők legjobb borjuborból	5 frt.			
Sárga félcidő	4.60	5.50		
Hegymászó	5.50	6.50		
Női cipő	3.25	3.60	4—6 frt.	
Gyermek cipők	20—24	25—37	1—1.40	
	1.60—1.90	3 frt.		

Sárga cipő festékek minden színben itt kaphatók.

NYÁRI

Vasúti új menetrend!

Érvényes 1894. évi június hó 1-étől.

Székesfejérvárról Budapest felé:

Reggel 4 ó. 24 p. személyvonat indul
Budapestre érkezik 6 ó. 29 p.

Reggel 6 ó. 15 p. vegyesvonat indul
Budapestre érkezik 8 ó. 16 p.

Délélőtt 8 ó. 49 p. gyorsvonat indul
Budapestre érkezik 10 ó. 9 p.

Délután 2 ó. 35 p. vegyesvonat indul
Budapestre érkezik 4 ó. 31 p.

Este 6 ó. 8 p. személyvonat indul
Budapestre érkezik 8 ó. 12 p. este.

Este 9 óra 21 perckor indul
Budapestre érkezik 10 ó. 55 p. este

Budapestről Székesfejérvár felé:

Reggel 7 ó. 5 p. személyvonat indul
Székesfehérvárra érkezik 9 ó. 16 p.

Délélőtt 11 ó. 50 p. v. vonat indul
Székesfejérvárra érkezik 3 ó. 16 p.

Délbe 2 ó. 25 p. indul vegyesvonat.
Székesfehérvárra érkezik 4 ó. 27 p.

Délután 4 ó. 25 p. vegyesvonat indul
Székesfehérvárra érkezik 6 ó. 39 p.
Este 7 ó. 45 p. a gyorsvonat indul
Székesfehérvárra érkezik 9 ó. 10 p.
Este 9 óra 25 perczkor indul
Székesfehérvárra érkezik 11 ó. 33 p. éj.
Kelenföldről Győr felé reggel 8 ó. 40 p.
Kelenföldről Pécs felé reggel 8 ó. 30 p.
Siófokról Székesfehérvárra:
Este 8 óra 15 perczkor indul
Székesfehérvárra érkezik 9 ó. 16 p.
Székesfehérvárról Siófokra:
Este 6 óra 42 perczkor indul
Siótokra érkezik 7 óra 42 perc este
Székesfehérvárról Veszprém felé:
Dél előtt 9 óra 34 p. személyv. indul
Veszprémbe érkezik 10 óra 59 p.
Kis-Czellbe érkezik 1 óra 17 p.
Délután 1 óra 35 perczkor indul
Veszprémbe érkezik 3 ó. 40 p.
Kis-Czellbe érkezik 6 ó. 36 p. este.
Este 9 óra 27 p. vegyesvonat indul
Veszprémbe érkezik 11 ó. 0 p. éjjel.

Veszprémből Székesfehérvár felé:
Reggel 4 óra 19 p. vegyesvonat indul
Székesfehérvárra érkezik 6 óra 0 p.
Dél előtt 7 óra 3 perczkor indul
Székesfehérvárra érkezik 8 ó. 30 p.
Délután 4 ó. 43 p. személyvonat indul
Székesfehérvárra érkezik 5 óra 35 p.
Moóról indul Székesfehérvárra:
Dél előtt 7 óraker vegyesvonat
Fehérvárra érkezik 8 ó. 22 p. d. e
Délután 1 ó. 25 p. személyvonat
Fehérvárra érkezik 2 ó. 26 p. d. u
Székesfehérvárról Uj-Szöny felé:
Dél előtt 10-0 p. teherv. szem. száll. ind.
Ujszönyre érkezik 2 ó. 46 p.
Este 9 ó. 32 p. személyvonat indul
Ujszönybe érkezik 12 ó. 41 p. éjjel.
Uj-Szönyből Székesfehérvár felé:
Reggel 3 ó. 41 p. teherv. szem. száll
Székesfehérvárra érkezik 8 ó. 22 p.
Dél előtt 11 ó. 27 p. személyv. indu
Székesfehérvárra érkezik 2 ó. 26 p. d. u

Árleszállítás.

Legjobb minőségű

Pirszén, coaks

métermázsája, 11 frt 80 |krért
kapható a „Székesfehérvári légszuszvilágítási
társulat“-nál.

TUDÓSÍTÁS!

A

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

szerkesztősége, kiadóhivatala és

KÖNYVNYOMDÁJA

SZÉKESFEHÉRVÁR

SZEN - ISTVÁN - TÉR 1-SÓ SZÁM,

A FŐTEMPLOM MELLETT.

Hirdetések a lap részére, valamint mindennemű
könyvnyomdai munkák
fölvételnek és igen olcsó áron tisztán készítettnek.